

Philippine Biblical Worldview Institute

Certificate in Biblical Studies CBS300 Heroes and Judges

CBS303 Lakbay Wilderness (Part 2)
Conrad Jun Tolosa

Aklat ng Leviticus

Nais ng Diyos na maka-fellowship ang Kanyang bayan. Pinagawa Niya ng isang tabernakulo sila Moses kung saan Siya ay makakapanahan. At binigyan ng Diyos si Moses ng mga batas at alituntunin kung paano magiging posible na ang isang Banal na Diyos ay magkakaroon ng pakikipag-ugnayan sa mga makasalanang tao.

Ang aklat ng Leviticus ay hitik sa iba't-ibang batas kung saan itinuturo ang mga paraan kung paanong ang mga kasalanan ng bayan ng Diyos ay pansamantalang matatakluban nang sa ganun sila ay maging katanggap-tanggap sa harapan ng Diyos. Taglay din ng mga batas na ito ang paraan kung paano makakapamuhay ang mga Israelita upang mapangalagaan ang kanilang relasyon sa Diyos.

Ang mga batas na ito ay nahahati sa dalawang bahagi: ang may kinalaman sa tamang pamumuhay at sa mga paraan ng paghahandog ng sacrifices, at ang mga nauukol sa mga Pari.

Ang mga sumusunod ay mga halimbawa ng mga batas na bumubuo sa aklat ng Leviticus:

1. iba't ibang uri ng offerings - burnt offering, grain offering, peace offering, sin offering - at ang mga batas kung paano ang mga offerings na ito ay dapat isagawa,
2. ang paghihiwalay kay Aaron at sa kanyang mga anak bilang mga saserdote,
3. ang pagsunog ng apoy kina Nadab at Abihu (mga anak ni Aaron) mula sa Diyos dahil sa paghahandog nila ng hindi katanggap-tanggap na incense sa Panginoon,
4. ang mga malinis na hayop na maaaring kainin at mga hayop na hindi maaaring kainin,
5. ang paglilinis ng babae matapos siyang manganak,
6. mga batas tungkol sa ketong,
7. mga batas sa paglilinis ng bahay,
8. mga batas tungkol sa karumihan at sa kalinisan ng katawan,
9. ang batas ukol sa Day of Atonement,
10. ang lugar ng paghahandog sa Panginoon,
11. batas laban sa pagkain ng dugo,
12. ang batas tungkol sa sex outside of marriage,
13. ang pagiging banal sapagkat ang Diyos ay banal,
14. ang pagmamahal sa kapwa,
15. ang parusang kamatayan sa pag-aalay ng sanggol kay Molech,
16. ang iba't ibang feasts: a) ang Sabbath, b) ang Passover, c) ang Feast of First Fruits, d) ang Feast of Weeks, e) ang Feast of Trumpets, f) Ang Day of Atonement, g) ang Feast of Booths,
17. ang tungkol sa lampara at tinapay para sa Tabernakulo,
18. ang parusa sa blasphemy,

19. ang batas ng mata sa mata,
20. ang tungkol sa Sabbath Year,
21. ang tungkol sa Year of Jubilee,
22. ang mga batas tungkol sa pagtutubos,
23. mga pagpapala sa mga masunurin at parusa sa mga suwail,
24. ang mga batas tungkol sa vows at dedications.

Narito ang ilang specific na mga halimbawa:

Burnt Offering. Ang naghahandog na pumili ng baka as a burnt offering ay maghahandog ng baka na walang kapintasan, ito ay dadalhin sa pintuan ng Tolda ng Tipanan. Kung ang handog ay tupa o kambing na walang kapintasan, ito ay papatayin sa hilagang bahagi ng dambana. Ang dugo ng handog ay iwiwisik ng mga anak ni Aaron sa lahat ng panig ng dambana. Kung ibon ang handog, ang maghahandog ay magdadala ng turtledove o pigeon at patutuluin niya ang dugo nito sa paligid ng dambana. Sa lahat ng pagkakataon, ang naghahandog ang papatay sa dala niyang handog. Ano man ang handog, ang saserdote ang mag-aayos ng mga ito sa ibabaw ng nagniningas na panggatong. Ang handog ay susunugin sa pamamagitan ng apoy sa dambana.

Moral Law. Ibigin ang Kapwa Tulad ng Pag-ibig sa Sarili. Ang mga sumusunod ay mga tuntunin sa pagpapakita ng pag-ibig sa kapwa. Kung sila ay magha-harvest, hindi nila dapat saidin ang harvest sa field. Ang mga matitira ay para sa mga mahihirap at mga manlalakbay. Huwag magnanakaw o magsisinungaling sa isa't isa. Huwag pagmamalupit ang kapwa. Huwag maghihiganti.

Qualifications ng Saserdote. Ang mga saserdote ay tumatayong representante ng mga tao sa banal na Diyos. Kaya kinakailangang makita ang kabanalan sa kanilang character at pangangatawan. Sila ay binigyan ng Panginoon ng mga tuntunin katulad ng hindi pag-aasawa ng prostitute o ng babaeng diborsyada. Ang anak ng saserdote na nagpapababa sa kanyang sarili ay pinabababa din ang kanyang ama kaya siya ay susunugin sa apoy. Ang dapat na mapapangasawa ng saserdote ay birhen na nagmula sa kanyang lahi. Ang mga saserdote na may depekto ay hindi maaaring maghandog sa Panginoon.

Aklat ng Numbers

Ang Aklat ng mga Bilang ay kasaysayan ng paglalakbay ng mga Israelita tungo sa Promised Land na tumagal nang 40 years. Ayon sa utos ng Diyos, sa simula ay nagsagawa si Moses ng census katulong sina Aaron at mga pinuno ng bawat lipi. Ang mga sumusunod ay ang mga pinuno: Elizur mula sa lipi ni Reuben, Shelumiel mula sa lipi ni Simeon, Nahshon sa lipi ni Judah, Nethanel sa lipi ni Issachar, Eliab sa lipi ni Zebulun, Elishama mula kay Ephraim na anak ni Joseph, Gamaliel mula kay Manasseh na anak ni Joseph, Abidan mula sa lipi ni Benjamin, Ahiezer mula sa lipi ni Dan, Pagiela mula sa lipi ni Asher, Eliasaph mula sa lipi ni Gad, at Ahira mula sa lipi ni Naphtali. Itinala nila ang lahat ng lalaki mula sa gulang na 20 pataas, ayon sa kani-kanilang lipi. Ang kabuoang bilang ay 603,550. Ang mga Levites ay hindi kabilang sa census sapagkat sila ay mga tagapaglingkod sa tabernaculo ng Diyos.

Ang mga Israelita'y nagtayo ng kani-kanilang tolda sa paligid ng Toldang Tipanan, at bawat angkan ay sama-sama sa ilalim ng kanilang watawat. Sa gawing silangan (east) nagkampo ang pangkat ng mga lipi ni Judah, Issachar at Zebulun ang kabuoan ng pangkat na ito ay 186,400. Sila ang mauuna sa bawat paglakad. Sa gawing timog (south) naman nagkampo ang pangkat ng mga lipi nina Reuben, Simeon at Gad. Ang kabuoan ng pangkat na ito ay 151,450. Sa gawing kanluran (west) naman nagkampo ang pangkat ng

mga lipi nina Ephraim, Manasseh at Benjamin. Ang kabuoan ng pangkat na ito ay 108,100. At sa gawing hilaga (north) naman, nagkampo ang pangkat ng mga lipi nina Dan, Asher, at Naphtali. Ang pangkat na ito ay umaabot sa 157,600.

Ang tanging tungkulin ng mga Levites ay ang tumulong kay Aaron at sa kanyang mga anak sa gawain nila sa Toldang Tipanan. Si Aaron naman at ang kanyang mga anak na lalaki ay itatalaga bilang saserdote. Sino mang hindi mula sa lipi ni Aaron na gumanap ng tungkulin ng saserdote ay papatayin. Ang kabuoang bilang ng mga Levites na naitala nila Moses at Aaron ayon sa utos ng Panginoon ay 22,000.

Ang mga Levites ay itinalaga para sa Panginoon upang maging tagapaglingkod Niya lamang. Ang mga Kohathites ang magdadala ng mga banal na kagamitan. Ang mga Gershonites naman ang magbubuhat ng mga panaklob. At ang mga Merarites ang magbubuhat ng porma.

Ang Tabernakulo sa wilderness. Inutos ng Panginoon kay Moses na ipagdiwang nila ang Passover matapos silang makalabas sa Egypt. May tuntunin para sa mga unclean kung kailan ito gagawin at ganoon din para sa mga sojourners na kasama nila na nais makipagdiwang nito.

Ang tabernakulo ay natatakpan ng ulap sa umaga at may nagliliwanag na apoy sa gabi. Tuwing aalis ang ulap sa ibabaw ng Toldang Tipanan, ang mga Israelita ay nagpapatuloy ng kanilang paglalakbay. Kung saan man ito tumigil, doon sila nagkakampo. Sumunod sila ayon sa utos ng Panginoon.

Inutusan ng Panginoon si Moses na magpagawa ng dalawang trumpetang yari sa pinitpit na pilak. Gagamitin niya ang mga ito sa pagtawag ng pagpupulong ng taong-bayan o kung kailangan nang magpatuloy sa paglalakbay ang buong Israel. Hihipan ang mga trumpeta kapag nilulusob sila ng kaaway bilang hudyat upang tulungan at iligtas sila ng Panginoon. Hihipan din ito sa mga panahon ng kanilang kasiyahan at kapistahan. Mahalaga ang simbolo ng trumpetang ito bilang pagpapaalala sa mga Israelita na ang Panginoon ay ang kanilang Diyos.

Puro reklamo. Ang mga dayuhang kasama ng mga Israelita ay nanabik sa dati nilang pagkain, at napagaya sa kanila ang mga Israelita. Sila ay nagreklamo sa Panginoon. Ito ay mabigat na pasanin para kay Moses. Dahil dito, sinabi ng Panginoon kay Moses na pumili siya ng pitumpung matatandang pinuno sa Israel at babahagian sila ng Panginoon ng espiritung tulad ng ibinigay niya kay Moses upang makatulong sila sa kanya. At ang Panginoon ay nangako ng karne para sa mga nagreklamong Israelita.

Dahil sa kanilang reklamo, umulan ng manna mula sa langit. Subalit hindi sila na-satisfy dito sapagkat ang gusto nilang kainin ay karne. Ang galit ng Diyos ay umapoy. Nagpadala Siya ng laksa-laksang pugo na hinakot naman ng mga Israelita. Hindi pa man sila tapos kumain, ang galit ng Diyos ay minsan pang sumiklab kaya pinatay Niya ang mga taong nagnanasa sa karne sa pamamagitan ng kakila-kilabot na salot. Mula roon, ang mga Israelita ay nagpatuloy sa kanilang paglalakbay hanggang sa Hazereth.

Miriam at Aaron. Sina Miriam at Aaron ay nagsalita laban kay Moses dahil sa babaeng Cushite na kanyang pinakasalan. Narinig ng Panginoon ang usapan nila kaya sinabi Niya sa kanila na si Moses ay isang taong mapagpakumbaba higit sa sinumang nabuhay sa ibabaw ng lupa. Dahil dito, pinagsabihan ng Panginoon sina Aaron at Miriam. Bilang kaparusahan, si Miriam ay nagkaroon ng ketong at pinalabas sa kampo ng pitong araw. Nagpatuloy lamang sila sa paglalakbay nang makabalik sa siya sa kampo.

Ang 12 spies. Inutusan ng Panginoon si Moses na pumili ng isang lalaki sa bawat lipi upang magmanman sa Canaan, ang lupaing ibibigay ng Panginoon sa kanila. Isinugo ni Moses ang 12 pinuno upang pag-aralan ang lupain. Pagkaraan ng 40 days, ang mga espiya ay humarap kina Moses, Aaron at sa buong bayan ng Israel. Iniulat nila na ang lugar ay flowing with milk and honey subalit para silang mga tipaklong sapagkat ang mga nakatira doon ay malalakas at mga higante.

Nag-iyakan at nagreklamo ang buong bayan ng Israel dahil sa ulat ng mga espiya. Sinabi nina Joshua at Caleb sa buong congregasyon na kung ang Panginoon ay malulugod sa kanila, dadalhin Niya sila sa lugar na iyon kung saan umaagos ang milk at honey at ibibigay Niya ito sa kanila. Kaya hindi sila dapat maghimagsik laban sa Panginoon kundi magtiwala at huwag matakot sapagkat Siya ay kasama nila.

Dahil sa katigasan ng ulo ng mga Israelita, sinabi ng Panginoon na wala ni isa sa kanila ang makakarating sa lupain na Kanyang ipinangako maliban kina Caleb at Joshua at ang mga mas bata sa kanila. Ang kanilang mga anak ay magpapalabuy-laboy sa loob ng apatnapung taon hanggang silang lahat ay mamatay. Ito ang kabayaran ng kanilang kawalan ng pananampalataya. At yaong mga nag-espiya na nagdala ng masamang ulat tungkol sa lupain ay namatay dahil sa salot.

Kinaumagahan, ang mga Israelita ay naghanda nang umakyat sa bundok upang ipagpatuloy ang paglalakbay. Subalit sinabihan sila ni Moses na huwag tumuloy sapagkat malulupig lamang sila ng kaaway dahil hindi sila sasamahan ng Panginoon. Hindi sila nakinig at sila ay tumuloy pa rin kahit hindi lumabas ang ark of the covenant sa kampo. Ang mga Amalekites at Canaanites ay bumaba ng bundok at ginapi nila ang mga Israelita.

Sina Korah, Dathan at Abiram ay naghimagsik laban kina Moses at Aaron. Nagalit sa kanila ang Panginoon kaya't sila ay nilamon ng lupa at sila'y nilulon ng buhay kasama na ang kanilang mga pamilya at ari-arian. Pagkatapos, nagpaulan ng apoy ang Panginoon at sinunog ang 250ng tao na kasamahan ni Korah.

Ang bawat lipi ay hiningan ni Moses ng tungkod at sinulatan ng pangalan nila. Inilagay ang mga ito sa loob ng Toldang Tipanan. Ang tungkod na mapipili ng Panginoon ay mamumulaklak. Nang pumasok si Moses sa Toldang Tipanan, nakita niyang ang tungkod lamang ni Aaron ang umusbong, namulaklak at namunga. Ang tungkod ni Aaron ay nanatili sa Kaban ng Tipan upang ito ay maging babala sa mga naghihimagsik. Mamamatay sila kung hindi sila titigil sa karereklamo.

Sa wilderness ng Zin, nagreklamo na naman ang mga Israelita sapagkat wala silang mainom na tubig. Sinabi ng Panginoon kay Moses na dalhin ang kanyang tungkod at tipunin ang buong congregasyon sa may malaking bato at sabihin dito na maglabas ng tubig na maiinom.

Tubig mula sa bato. Tinipon nga ni Moses ang buong congregasyon sa may malaking bato at pinalo ito ng dalawang beses. Bumukal ang masaganang tubig mula sa bato. Subalit sinabi ng Panginoon kina Moses at Aaron na hindi sila ang magdadala sa congregasyon sa lupang ibibigay Niya sapagkat hindi sila nagtiwala ng lubos sa Kanya upang parangalan ang Kanyang kabanalan sa harap ng mga Israelita.

Multiple Choice:

1. Bakit pinagawa ng Diyos kay Moses ang tabernakulo?
 - a. Upang maging tirahan ng mga Levites.
 - b. Upang maging tirahan ng mga pari.
 - c. Upang makapanahan si Moses at kanyang pamilya habang nasa ilang.
 - d. Upang makakapanahan ang Diyos dito kasama ang Kanyang bayan.

2. Bakit binigyan ng Diyos ng mga batas at alituntunin ang mga Israelita?
 - a. Upang magkaroon sila ng guidelines kung paano sila makakapamuhay ng ayon sa standard ng Diyos.
 - b. Upang mapanatili ang magandang relasyon nila sa Diyos
 - c. Upang malaman ng mga pari ang kanilang mga gawain at paano nila isasagawa ang isang mahalagang bagay
 - d. All of the above

3. Alin sa mga sumusunod ang hindi halimbawa ng moral law na “Ibigin ang kapwa tulad ng pag-ibig sa sarili”?
 - a. Pagtitira ng ani para sa mahihirap at manlalakbay
 - b. Hindi pagnanakaw
 - c. Paghihiganti
 - d. Pagsasabi ng totoo

4. Ano ang pagkakaiba nila Joshua at Caleb sa 10 espiya na kasama nilang nag-ulat pabalik sa kampo?
 - a. Naniniwala sila na ang Diyos ang tutulong sa kanila at pagtatagumpayin sila.
 - b. Naghangad sila na pangunahan ang mga Israelita sa labanan.
 - c. Nagdala sila ng masamang ulat tungkol sa lupaing sasakupin nila.
 - d. All of the above.

5. Anong ugali ng mga Israelita ang kapansin-pansin sa kwentong pinag aralan?
 - a. Sila ay mahilig magreklamo.
 - b. Matigas ang kanilang mga ulo.
 - c. Hindi lubos ang kanilang pananampalataya sa Diyos.
 - d. All of the above.

6. Bakit hindi nakatungtong sa lupang pangako sina Moses at Aaron?
 - a. Sapagkat pinalo ni Moses ang bato at hindi sinunod ang sinabi ng Diyos.
 - b. Sapagkat ipinakita nila na hindi sila nagtiwala ng lubos sa sinabi ng Diyos.
 - c. Parehong A at B
 - d. Wala sa choices

© Revised May 2023 Conrad Jun Tolosa

All rights reserved. No part of this material may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted in any form or by any means except for brief quotations for the purpose of review or comments, without the prior permission of the publisher, Philippine Biblical Worldview Foundation, Inc.